Sundruð ríki skoðuð í myndlist

Um næstu helgi verður opnuð sýning í Listasafni Reykjavíkur sem vakið hefur mikla athygli bæði í Bretlandi, Noregi og Bandaríkjunum. Hún kallast Uncertain States of America – Bandarísk list á þriðja árþúsundinu. Þar verða sýnd verk eftir vonarstjörnur samtímamyndlistarinnar í dag.

Sýningin var opnuð í Ósló í fyrra og hefur farið bæði til New York og London þar sem henni er nýlokið. Sigurför hennar heldur áfram eftir viðdvölina í Listasafni Reykjavíkur þegar hún fer til Kaupmannahafnar og Kína.

Til marks um hversu sýningarstjórunum hefur tekist vel við val ungra bandarískra listamanna á sýninguna má nefna að á síðum listatímaritsins Flash Art yfir efnilegustu listamenn samtímans eru ellefu af þeim fjörutíu og fimm sem verk eiga á sýningunni.

Flash Art leitaði til eitt hundrað gagnrýnenda og eitt hundrað galleríista til að fá hjá þeim álit á því hvaða 100 listamenn það væru sem skiptu máli í dag ef frá eru taldir Matthew Barney, Damien Hirst og Maurizio Cattelan. Ekki kom á óvart að margir listamannanna lentu bæði á lista gagnrýnendanna og galleríistanna. Á lista gagnrýnendanna voru fjórir af listamönnunum sem sýna í Listasafni Reykjavíkur, í 12. sæti og ofar. Þetta eru þau Trisha Connelly (9) Paul Chan (10) og tvíeykið Allora & Calzadilla (12). Þau tvö fyrstnefndu lentu líka á lista galleríistanna.

FRÁ SÝNINGUNNI VESTANHAFS Hún hefur hvarvetna vakið umtal.

Á lista galleríistanna er einnig að finna fjóra listamenn af topp tuttugu myndlistarmönnunum sem verk eiga á sýningunni. Kelley Walker og Wady Guyton eru þar á meðal en sá síðarnefndi er einn þeirra listamanna sem kemur hingað til lands í tilefni af sýningunni. Walker og Guyton vinna innsetningu sína í sameiningu en hún samanstendur af 900 málningardósum og 50 málverkum sem þeir máluðu saman á fáeinum vikum. Trisha Donnelly er ofarlega á báðum listunum en hún hefur vakið gríðarlega athygli fyrir áhrifamikil hljóðverk.

Eins og mörg önnur verk á sýningunni verður verki Donnelly fundinn óhefðbundinn staður en það verður sett upp í lyftu Hafnarhússins. Lyftan gefur fulla ástæðu til að taka sér ferð upp á þriðju hæð hússins, skrifstofuhæðina, en þar verður í fyrsta sinn sett upp sýning í rýminu fyrir framan skrifstofurnar. Um er að ræða innsetningu Mario Ybarra sem endurspeglar reif-menninguna með myndbandi, hljóði og myndum og gestir geta valið sér tónlist til að hlusta á.

Í kaffiteríu Hafnarhússins setur listamaðurinn Christian Holstad upp glymskratta sem spilar lög að vali gesta og í anddyrinu verður hengd upp ný útfærsla á risavöxnum bandarískra fánanum í útfærslu Franks Benson. Listamaðurinn og hönnuðurinn Matthew Brannon er einn þeirra sem koma hingað til landsins og verða verk hans m.a. í anddyri Hafnarhússins en þess má geta að samstarf tókst á með Listasafninu og Brannon sem felst í því að hann hannar allt kynningarefni fyrir sýninguna.

Einn af yngstu listamönnunum á sýningunni, Devendra Banhart, er ekki síður þekktur sem tónlistarmaður og hefur gefið út nokkrar plötur. Þess má geta að á meðal þeirra hundrað gagnrýnenda sem voru álitsgjafar hjá Flash Art er að finna tvo af þremur sýningarstjórum sýningarinnar, þá Daniel Birnbaum og Hans Ulrich Obrist. Halldór Björn Runólfsson er líka á meðal álitsgjafa. Og annar Íslendingur er tengdur listanum því Ragnar Kjartansson er á listanum yfir 200 bestu myndlistarmenn samtímans að mati gagnrýnenda.

Því er svo við að bæta að Pierre Huyghe, sem nú sýnir í Tate Modern í Lundúnum, er í 34.-39. sæti gagnrýnenda listans en hann verður með einkasýningu í Hafnarhúsinu snemma á næsta ári.

- pbb

Stórfenglegt drasl

[LEIKLIST]

UMFJÖLLUN

Stjórnendur Þjóðleikhússins hafa í meira en hálfa öld fallið í þá freistni að kippa á svið nýju skemmtiefni frá West eða Broadway og trommað upp með trúðana sína gestum sínum til skemmtunar á föstudags- og laugardagskvöldum.

Stundum hefur þetta gengið vel, stundum ekki. Þetta eru svörtustu blettirnir í sögu hússins, þessi óskiljanlegu einskisverðu verk sem halda kommersjal leikhúsum uppi. Þau eru grunn, gamaldags og einfeldningsleg. Þau brjóta í bága við lög um Þjóðleikhús.

Þar eru þau sýnd vegna þess að kommersjal leikhús hefur ekki komist á legg hér á landi. Kommersjal leikhús kemst ekki á legg hér á landi vegna þess að ríkisstyrkt leikhús eru alltaf að grípa í svona verk. Sem er synd.

Stórfengleg! er verk úr þessari skúffu. Það er eins konar brandaraverk: ósmekkleg en elskuleg amerísk kelling syngur falskt. Erindi þess er að réttlæta fúskarann og segja svei við þá sem hlæja að öllum sem ekki eru fullburða á sínum vettvangi. Það er gert með því að gera grín að slíkri persónu úr sögunni og hennar tilburðum á listasviðinu. Og sumir áhorfendur á frumsýningu hlógu úr sér góminn, jafnvel að fimmaurabröndurum leikskáldsins.

Styrkur sýningarinnar eru vinsældir sem Ólafía Hrönn Jónsdóttir nýtur, ekki aðeins meðal starfsfólks Þjóðleikhússins og embættismanna sem eru lunginn af frumsýningargestum þar á bæ núorðið, heldur almennings: á þau mið er róið.

Og metnaðurinn fyrir hönd listakonunnar er ekki stærri en þetta hjá Tinnu Gunnlaugsdóttur og hennar samstarfskonum. Í lágkúruna skal senda hana. Það er ekki verið að bjóða henni Mutter Courage, einhvern þann part sem hæfir listrænum þroska Lollu á þessum stað í ferli hennar. Nei elskulega kómík hennar skal nota og þann hæfileika, að hún getur gólað falskt ef hún vill og lærir, til að telja inn krónurnar.

Þjóðleikhúsið: Stórfengleg

HÖFUNDUR: PETER QUILTER

Niðurstaða: Grunnt, gamaldags, einfeldningslegt. Sextíu milljóna fimmaurabrandari.

Að öllu leyti ber sýningin þess merki hver ætlunin er: hún er lítilsigld í útliti, fátækleg og ódýr að öllu leyti. Það er hrátt þýðingarbragð af ódýrum textanum, ungliðunum er vorkunn að vera komnir í þau klisjukenndu hlutverk sem leikhúsið býður þeim uppá í start og þau eru svo lítilþæg að þiggja. Öllum aðstandendum er minnkun af þessu verki.

En mest þó leikhússtjórninni. Eru ráðgjafar leikhússtýrunnar orðnir svona meðvirkir eða eru þessu ósköp máski ættuð frá dramatúrgunum? Svona stórfenglegt drasl á Þjóðleikhús sem nýtur almannastyrkja sem menningarstofnun ekki að setja á svið. Það nýtur þeirra til annarra verka. Sextíu miljónir sem leikhúsið er að bæta við sig í fjárlögum þessa árs eru til annars. Ofan á allt hitt. Og þegar allt er talið þá er ekki fjarri að þessi leiksýning kosti skattgreiðendur það – sextíu milljóna fimmaurabrandari – sem Þjóðleikhús hefur ekki efni á.

Páll Baldvin Baldvinsson

